N°. 85.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Zaturdag den 19 *Maart.*

1831.

NEDERLANDEN.

Breda, den 16den Maart.

Wij vernemen als stellig, dat Z. K. H. prins *Frederik* in het begin der aanstaande week naar heerwaarts zal komen, om het opperbevel van het leger op zich te nemen. Men zegt dat de luitenant-generaal baron *de Constant Rebecque* wederom chef van Hoogstderzelfs staf zal zijn, als ook dat de luitenant-generaal *Trip* opperwapenmeester der kavallerie, de generaal-majoor *Trip*, directeur van het departement van den grootmeester der artillerie, en de kolonel *van Hoeff*, directeur van het departement voor de genie, den prins zullen vergezellen. Ten slotte voegt onze correspondent hierbij, dat de hoogleeraar *van Assen*, door Z. M. tot tijdelijken secretaris generaal bij Z. K. H. prins *Frederik* benoemd, Hoogstdenzelven als zoodanig zal vergezellen.

Wij hopen er gerechten in de residentie, dat de generaal *Tindal*, ingevolge zijne hooge betrekking naar het leger zou vertrekken, en eindelijk kunnen wij onze lezeren verzekeren, dat de prometie voor de kavallerie verder het licht zal zien, uitbreidende daartoe de verzoek van onderscheidene escadrons kavallerie, uit de verschillende depots naar het leger wachtende is.

— Gisteren morgen heeft er aan onze voorposten te Rijsbergen eene kleine schermutseling, tusschen eene patrouille onder troepen en eene partij stroopende muitelingen, plaats gehad. Wij vernemen daaromtrent het navolgende:

De bevelvoerende majoor van de troepen te Rijsbergen vermoedende of onderrigt dat er weder eenige muitelingen het grondgebied gestroopen hadden, zond, in den nacht van Woensdag op Donderdag, eene patrouille, bestaande uit 13 man van de 10de afd., onder bevel van den luitenant *Tribunus* en 10 man van de Kurassiers onder bevel van den luitenant *van Voorst* uit, met last om het land, tusschen Rijsbergen en Wernhout, en die omstreken, te doorzoeken en de Belgen op te sporen. Deze patrouille zich ter zijde van Wernhout, achter eenig houtgewas, voor het oog verborgen gesteld hebbende, ontmoette omtrent 7 uren des morgens de Belgen, ten getale van elf man en een luitenant, die zich gedurende den nacht stroopende in de omstreken van Wernhout hadden opgehouden. De onzen, vielen hen dadelijk aan, en zouden ze allen gevangen hebben genomen, had de moddrassige grond het niet belet. Twee der Belgen snenvelden, twee werden er gewond en twee gevangen genomen; ook de luitenant der belgen was ons bijna in handen gevallen. Niemand der onzen is bij deze ontmoeting eenig leed wedervaren. De twee gevangenen zijn gisteren in den namiddag hier binnen gebracht; men heeft aan beiden, een kunner was gekwetst, de hulp en verzorging verleend, die hunnen toestand vorderde, eene handelswijs die de Belgen in het omgekeerd geval, wel ten voorbeeld mogten nemen. De beide luitenants *Tribunus* en *van Voorst*, hebben bij deze gelegenheid veel beleid en kloekheid aan den dag gelegd, aan hunne gepaste beschikkingen heeft men het welslagen dezer expeditie te danken.

— Gisteren is van Utrecht naar Thiel vertrokken de luitenant-generaal *Cort-Heyligers*, belast met het oppertoezigt over de algemeene volkswapening, ten einde het aldaar verzameld en georganiseerd 2de bataillon van de 1ste afdeeling mobiele Geldersche schutterij, hetwelk marschvaardig is, in oogenschouw te nemen, en zal zich van daar naar Deventer begeven, alwaar voortaan deszelfs hoofdkwartier zal gevestigd zijn.

— De vergadering van commissarissen der Nederlandsche handelmaatschappij, op den 11den dezer in 's Gravenhage gehouden, welke ettelijke Belgische commissarissen hebben bijgewoond, moet vrij onstuimig geweest zijn. De Amsterdamsche commissarissen hebben een voorstel in dezelve gedaan, strekkende, » om de Belgische commissarissen te verzoeken, dat zij zich uit deze vergadering verwijderen, opdat de werkzaamheden, waartoe deze raad » is bijeengeroepen, en die verder in denzelven mogten voorkomen, op eene wettige wijze zouden kunnen worden behandeld en » afgedaan."

Dit voorstel bij meerderheid van stemmen verworpen zijnde, hebben de Amsterdamsche commissarissen tegen dit besluit der vergadering geprotesteerd en dit hun protest in de notulen doen plaatsen.

Daarop werd door gezegde commissarissen een ander voorstel gedaan, strekkende tot het bijeenroepen van eene algemeene vergadering van stemgeregtigde deelnemers, » ten einde door dezelve zou worden beraadslaagd over de te maken veranderingen en wijzigingen

BUITEN

Parijs, den 10den Maart.

— Het Journal-generaal van oorlog heeft, bij een[illegible] van den [illegible]-Generaal, de hoofd-administratien der kon[illegible] het leger, warbij, met den 1sten April aanstaande [illegible] van den 1sten van der maand schuldig zullen zijn [illegible] gelast, [illegible] lons een voldoend aantal linnen ziekenzaken, [illegible] leger, uit te reiken.

— Er [illegible] bij ons gouvernement aangekomen.

— Naar men [illegible] raal alleen streeken, tot hier in overweging [illegible] cieel ontwerp van wet, om in de behoeften [illegible] de plaatselijke besturen en de hoofdbesturen [illegible] kunnen worden geacht, waarin men, bij eene doeltreffende [illegible] ijk zijn.

Dit voorstel is aldus verworpen, hoewel [illegible] terdam het volgend voorstel hebben gedaan, hetgeen door de meerderheid is aangenomen:

» De raad besluit, de directie te verzoeken, het voorgevallene in deze vergadering ter kennis van Z. M. te brengen en Hoogstdenzelven te verzoeken, in overweging te willen nemen, welke veranderingen in wijzigingen Z. M., met oogmerk der plaats gehad hebbende omstandigheden, noodig zal achten daar te stellen en, te dien einde, eene algemeene vergadering van deelhebbers te beleggen, ingevolge art. 105 der artikelen van [illegible]."

— De taal der Belgen wordt stouter en onbeschaamder. In dezen tijd, waarin eigenlijk niets meer bevreemding baart, en voor a belgische onbeschaamdheid niet, zoude ook dit niet te aandacht trekken, indien het niet eenen magtigeren invloed dan die van *Erasmus* verried. De belgen, hoe snood ook hunne vorige welvaart verspeeld hebbende, hoe dom ook, ten aanzien hunner ware belangen, zijn echter nog niet zoo gering om te wanen, dat zij alleen eenen oorlog, tegen de verenigde mogendheden zouden kunnen voeren. De raddraajers weten dat ook wel beter, en hunne tegenwoordige stoutheid is meerder gerugsteund dan de kreet van *scheuring*, die zij op de bouwvallen van een brusselsch paleis aanhieven. Frankrijks werkstuk, de zoogenaamde Regent, weet te wel waarop hij rekenen kan, en misschien zijn de bevelschriften reeds geteekend, ten gevolge van welke fransche troepen België te hulp zullen snellen, ofte lieven het land bezetten, dat reeds *nu* als eene fransche bezitting moet worden aangemerkt. Van onderscheidene [illegible] vernemt men, dat verschillende Fransche korpsen [illegible] en [illegible] Belgische grenzen naderen. Om een *cordon sanitaire* tegen de revolutie koorts te trekken, zal dit wel niet geschieden; tot beveiliging van eigen grondgebied aan die zijde is het evenmin noodig. Wij kunnen dus reeds meer dan gissen wat er van Frankrijk te wachten is. Houden wij ons derhalve reed[illegible] ten strijde gereed. Diplomatische bemoeijingen schijnen geëindigd te zijn, spoedig zal alles het zwaard moeten beslissen.

— Volgens over Berlijn ontvangen tijdingen, hadden de Russen de stad Plock, noordwaarts Warschau, aan den Weichsel gelegen, bemagtigd en stonden zij daar met een zeer sterk legerkorps. Het Poolsche leger stond een half uur van Warschau, de desertie onder hetzelve was groot; de opperbevelhebber van hetzelve heeft, bij eene dagorder, bekend gemaakt, dat de luitenant-kolonel *Zwolinski* tot het Russisch leger was overgeloopen. Al deze berigten zijn echter zonder bepaalde dagteekening.

— De *Oesterreichische Beobachter* van den 6den Maart bevat het volgende:

» Brieven van Krakau van den 2den dezer schetsen de verslagenheid, welke er op dien dag in Polen, en in Warschau heerscht. Deze verslagenheid wordt nog vermeerderd door de vrees, dat de staat binnen korte zal gebombardeerd worden, want men kan, door middel van verrekijkers duidelijk zien, dat de Russen batterijen op den regter-oever van den Weichsel opwerpen en met kanonnen van allerhande kaliber voorzien."

— De berigten uit Italie zijn van weinig belangenis. In een, op den 28sten Februarij te Rome gehouden consistorie, hebben behalve de kardinaal de [illegible], ook de beide aanwezige kardinalen *de Ingiazo*, aartsbisschop van Toledo en *Cienfugos*, aartsbisschop van Sevilje, de *barretta* [illegible] ontvangen. De vesting Civita-Castellana, [illegible] van Rome gelegen, zou zich aan de insurgenten hebben overgegeven. (*Zie verder het artikel Bologna hier onder.*)

Gravenhage, den 17den Maart.

Het korps ambulante hospitaal-soldaten, dat voor het leger bestemd is, wordt hier opgerigt. Een groot aantal manschappen, welke grootendeels gediende militairen zijn, zijn reeds gekleed en zullen weldra van hier vertrekken. En zijn hier ook weder een aantal grenadiers gewapend, welker bestemming mede het leger is. Het gerucht loopt dat de stedelijke schutterij bij het vertrek der jagers, de dienst zal waarnemen. Ook wil men dat een gedeelte landelijke schutterij van een der provincien naar deze residentie zoude worden gezonden, om te worden geoefend.

Z. Exc. de directeur-generaal van oorlog heeft, bij eene dispositie van den 10den dezer, de hoofd-administratien der korpsen van het leger, waarbij, met den 1sten April aanstaande, de bataillons van den 1sten ban der rustende schutterij zullen worden gevoegd, gelast, om binnen dien korten ingelasten tijd aan ieder dier bataillons een voldoend aantal linnen slobkousen, gelijk ook die van het leger, uit te reiken.

— Er is [illegible] een courrier van de zijde van Maastricht bij ons gouvernement aangekomen.

— Naar men vernemen wil, zullen de op handen zijnde zitting der Staten-Generaal alleen strekken, tot het in overweging nemen van eenig financieel ontwerp van wet, om in de behoeften der schatkist te voorzien.

— De gouverneur onzer provincie heeft bij een dezer dagen aan de plaatselijke besturen en de hoofdbeambten der belastingen toegezonden circulaire, aangeschreven, om, in de tegenwoordige moeijelijke omstandigheden waarin het rijk zich bij voortduring bevindt, en waardoor hetzelve steeds onder buitengewone bezwaren moet gebukt gaan, op alle mogelijke wijze de inning der belastingen te bevorderen, waartoe zij openbare aankondigingen dienstig kunnen worden geacht, waarin men, bij eene doeltreffende aanbeveling, de ingezetenen zoude uitnoodigen, om in de tegenwoordige omstandigheden, dubbeldig en voornamelijk door vervroegde betalingen van het door hen verschuldigde van der zelver vaderlandsliefde [illegible] te doen blijken.

BELGIE.

Brussel, den 16den Maart.

De werkeloozen [illegible] de werken der boulevards worden belegd geworden; begroot men op een aantal van 5 à 6,000 menschen. Met de grootste moeite worden de gelden bijeen gezocht, om dit groot getal behoeftigen van dagelijksch loon te voldoen, en had de stad [illegible] niet met kracht geworderd, deze lieden te vreden te stellen, en zich voor de uitwerkselen hunner armoede te hoeden, [illegible] er het grootste gedeelte van hebben afgedankt. Thans zijn de fondsen tot dat einde, zoo van de stad als van het gouvernement, [illegible] eenemaal uitgeput, en men ziet met leedwezen dag te gemoet dat er een deel hun arbeid zal komen [illegible]. In alke andere omstandigheid zou dit van geen gewigtige gevolgen zijn, daar de werklieden in het voorjaar zeker weder werk en brood zullen vinden, 't zij in de fabrieken, aan den [illegible] bij het aanleggen van wegen of het graven van kanalen, maar thans, nu er niets gedaan [illegible] denkt men met schrik aan de menigte van rondloopend werkvolk, dat uit gebrek tot allerhande spoorloosheden kan overslaan.

— Men leest in den *Oberbeamten* de belgische en fransche bladen mogen er van zeggen wat zij willen, wij zullen gewis nog in geen tweede jaren oorlog hebben, want nog gisteren avond zagen wij in een der voornaamste koffijhuizen dezer stad (le Mons) twee artillerie officieren in groot uniform, de een *elf* de andere bijna *veertien* jaren oud. Zouden wij ook om deze jeugdige Neptunus-zoonen, door kortelings door Mars aangenomen te bezoldigen, zulke zware belastingen moeten betalen? Wij hopen enkel op de wijsheid van den regent, die beloofd heeft de benoemingen van het leger te herzien, mogt bij het ook van alle andere benoemingen doen.

— [illegible]

— Men meldt, dat het nog dat van een der bij het springen der kanonneerboot gesneuvelden is.

Ten zelfden dage hebben eenige kwade jongens in het hoofd gekregen, om steenen te werpen naar een met zieken geladen vaartuig, dat van de citadel kwam en de rivier afzakte. De geringe activiteit der politie, bij zulke gewigtige omstandigheden, wordt zeer betreurd. Sedert eenigen tijd worden al de genen, die in boten of sloepen de stad passeren, vriend of vijand, beleedigd.

De stelling van het Hollandsch smaldeel op de reeden van Pipp-Tabak en Lillo is nog dezelfde. De amphitrite ligt voor Bath.

— De minister van financien heeft onlangs, ten einde het congres tot het inwilligen van de geldleening van twaalf millioenen over te halen, van de tribune gezegd, dat de invordering der belastingen in het Luxemburgsche moeijelijk geschiedde, want dat er, over 1830, nog zeer [illegible] gedeelten ten achteren waren.

Men heeft den minister met bepaalde cijfers geantwoord en hem bewezen, dat er nog steeds zes provinciën achterstallig waren, maar dit betoog is te laat gekomen, de leening was er door. Het is waar, de zaak is daarom niet te verder gevorderd.

Het ministerie betoont zich zeer driftig in het vragen van crediet, maar bekommert zich weinig, om de noodzakelijkheid er van te betogen of het gebruik er van te verantwoorden. Eene aan hetzelve verknochte meerderheid, onder welke bezoldigden van het gouvernement zijn, stemmen in volle vertrouwen voor. Eenige in [illegible] kundige mannen, eenige eerlijke en moedige patriotten mogen vrij de instemming en de [illegible] der aangevoerde bewijsredenen, de [illegible] der aanvragen en het gevaar der invordering betogen; [illegible] tegenstand wordt gesmoord; het volk is [illegible] aan [illegible] partij, welke het voorregt heeft weten te bekomen met den naam van nationale vertegenwoordiging vereerd te worden, maar die noch in de constitutie, noch in de opinie der massa's wortel heeft.

— Laatstleden Zaturdag heerschte er veel onrust en ontevredenheid onder de werklieden, welke de tijdelijke commissie van gelddadigheid, uit inschrijvingen door den koopmandel gedaan, in het afgebrande entrepot aan het werk houdt. Onderrigt dat hun daggeld van 50 of 40 cents zou gebragt worden en door kwadwilligen opgehitst, wilden zij zich aan buitensporigheden overgeven en onze overigheid de wet stellen. Gelukkig is door kloeke maatregelen en schoone beloften het dreigend onweder afgekeerd. De burgers intusschen worden, door hetgeen dagelijksch voorvalt, in eene gestadige onrust gehouden.

FRANKRIJK.

Paris, den 14den Maart.

De *Moniteur* bevat, bij een buitengewoon supplement, de zamenstelling van het nieuw ministerie, reeds vervat in zes ordonnantien van den 13den dezer, en wel in deze volgorde:

De heer *Casimir Perrier*, is benoemd tot minister bij het departement van binnenlandsche zaken en tot president van den raad van ministers.

De baron *Louis* tot minister van financien.

De heer *Barthe* tot zegelbewaarder, minister van justitie en president van den staatsraad.

De graaf de *Montalivet* tot ministers van het publiek onderwijs en de eeredienst.

De graaf *d'Argout* tot minister van koophandel en openbare werken.

De vice-admiraal *de Rigny* tot minister van marine.

De eerste dezer ordonnantien is gecontrasigneerd door den heer *Sebastiani*, de vijf anderen door den heer *Casimir Perrier*, als president van den raad.

Eene telegrafische depêche, te Napels ontvangen, heeft de ongelukkige tijding aangebragt, dat de stad Messina onlangs gansch geleden heeft van eene aardbeving, welke vooral op [illegible] Mazzo geteisterd heeft, alwaar een groot aantal huizen en [illegible] geworpen en vernield zijn.

Een particulier brief meldt, dat de driekleurige vlag, op den 6den dezer, te Rome, zou zijn opgestoken.

De staat der gezindheid van den Koning van Sardinie is zoo slecht, dat er aan zijn herstel gewanhoopt wordt.

De fondsen stonden ter beurze van den 14den weder iets hooger dan op de beurs van den 12den.

ITALIE.

Rome, den 5den Maart.

Van Rome weten wij zeer weinig, van Napels nog minder, en van de *Avanguardia dell' armata* weet niemand dan de voorposten zelve iets met zekerheid. De brieven-post van Rome en Napels is niet aangekomen, zoo min als de fransche post. In Florence houden de zaamgezworenen zich, in afwachting van een gunstiger oogenblik, stil; hetzelfde heeft ook te Turijn plaats, schijnlijk ook te Genua en te Parma. Van Parma [illegible] veel, van Piacenza [illegible] niet gehoord. [illegible] geruchten, te [illegible] dewijl [illegible] gebeurtenissen [illegible] Oostenrijk de Bolognesen daarin [illegible] zwijmelvreugde en feesten kunt storen, dan worden wij door allerhande onwaarschijnlijke geruchten van revolutien in Hongarije, Gallicie, Tyrol en door tijdingen van overwinningen in Polen weder opgewonden, en men vertroost hen met hetgeen *Buonarotti* tegen de gebroeders *Menotti* en andere afgezanten [illegible] hebben, dat namelijk de Italianen slechts meesten beginnen en dat de Italiaansche het overige wel doen zouden [illegible]

---

* * Het heeft den Almagtigen Schepper, Heer van leven en dood, behaagd, mijnen dierbaren Man, FRANCISCUS ANTONIUS WERDEN, Lid van de Staten der Provincie *Noord-Braband*, en Burgemeester der stad *Breda*, heden morgen, ten gevolge van eene spoedig toenemende horsziekte, voorzien van H. H. sacramenten der stervenden, in den ouderdom van ruim negen en zestig jaren, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen, en zoo ik met grond vertrouw, in zijne Heerlijkheid op te nemen. Allen, welke den overledenen gekend hebben, zullen met mij kunnen beseffen, hoe smartelijk dit verlies, voor mij in gevorderde jaren, en voor mijnen eenigen Zoon wezen moet. — Ik houde mij van de deelneming mijner vrienden en kennissen in deze overtuigd, en verbeide van brieven van rouwbeklag te mogen verschoond blijven.

Breda, den 15 *Maart* 1831.

E. M. WERDEN, geboren VERZEN.

Dienende deze tot kennisgeving aan de talrijke vrienden des Overledenen, die uit onbedachtzaamheid, om ouse diepe droefheid verschoonbaar, geene bijzondere communicatie mogten ontvangen hebben.

Te Breda, bij ROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.